

MAHRASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATION, MUMBAI

YEAR OF EXAMINATION – JANUARY 2013

CERTIFICATE COURSE IN INDUSTRIAL SAFETY MANAGEMENT TRAINING

TIME ALLOWED – 3 HOURS

MARKS – 100

SUBJECT – SECURITY FUNCTION (THEORY-I)

Instruction: 1) All questions to be solved.

2) Q. No. 1 carry- 20 mark.

3) Remaining question carry equal marks

- Q.1) A] Fill in the blanks. 5
- 1) Welding helmet is ----- safety.
 - 2) In gas welding ----- flammable gas is use.
 - 3) Work permit is given by -----.
 - 4) Plant safety inspection carried out by -----.
 - 5) Air direction is easily identify by ----- in factory.
- B] State True or False. 5
- 1) Fireman should always dressed with brething apparatus.
 - 2) Work permit will be made as per the format.
 - 3) Good house keeping is also one of the safety.
 - 4) An electric fire is extinguish by Soda-Acid .
 - 5) Poor health fitness is cause of accident.
- C] State long form of following. 5
- 1) CO₂
 - 2) ISI
 - 3) SCBA
 - 4) ISO
 - 5) CO
- D] Match the following. 5
a) Green pipe	1) Way
b) Exit	2) Water
c) Fire	3) Supervioser
d) Slip way	4) Extinguisher
e) Safety audit	5) Cause of accident

- Q.2) Attempt any two. 16
- 1) State cause of accident.
 - 2) Classify fire in details.
 - 3) Explain with sketch what is welding.
- Q.3) Attempt any two. 16
- 1) What precaution you will take while oil fired.
 - 2) Give any eight personal protective device name.
 - 3) State cause of electric fire.
- Q.4) Explain any two of following. 16
- 1) What is mean by safety pledge?
 - 2) Define safety planning & write benefits of its.
 - 3) Define accident, with non reportable & reportable?
- Q.5) Write short note on. (Any four) 16
- 1) Supervioser roll in safety.
 - 2) LOTO
 - 3) Types of safety audits.
 - 4) Physical health harards.
 - 5) Safety education & training.
- Q.6) Attempt any two. 16
- 1) Write about the various safety measure & their contribution in augmenting plant productivity.
 - 2) Write some of the common used safety signs board in industries.
 - 3) Write about the ways of improving house keeping.

सर्टिफिकेट कोर्स इन इनडस्ट्रीअल सेफ्टी मॅनेजमेंट ट्रेनिंग

वेळ - ३ तास

गुण - १००

विषय - सेक्युरीटी फंक्शन (थेअरी - १)

सूचना - १) सर्व प्रश्न सोडवा.

२) प्र.क्र. १ - २० मार्क.

३) बाकी सर्व प्रश्नांना समान गुण.

प्र.१ला.अ) रिकाम्या जागा भरा.

५

- १) वेलिंग हेल्मेट हे ----- सुरक्षा साधन आहे.
- २) ----- हा ज्वलनशील वायू गॅस वेलिंग मध्ये वापरतात.
- ३) वर्क परमिट ----- यांच्या कडून दिले जाते.
- ४) कारखान्याचे सुरक्षा निरीक्षण ----- यांच्या कडून केले जाते.
- ५) कारखान्यामध्ये हवेची दिशा दर्शविण्यासाठी ----- बसवलेले असते.

ब) बरोबर कि चूक लिहा.

५

- १) फायरमन हा नेहमी ब्रिडिंग ॲपरेटस घालून तयार असला पाहिजे.
- २) योग्य त्या नमुन्यामध्ये वर्क परमिट दिले जाते.
- ३) उत्तम हाऊस किपींग ही सुद्धा एक प्रकारची सुरक्षा आहे.
- ४) सोडा-ॲसिड च्या नळकांड्याच्या सहाय्याने इलेक्ट्रिक आग विझवतात.
- ५) आजारी प्रकृती स्वास्थ हे अपघाताचे कारण आहे.

क) पूर्ण रूप लिहा.

५

- 1) CO₂
- 2) ISI
- 3) SCBA
- 4) ISO
- 5) CO

ड) जोडया जुळवा.

५

अ) हिरवा पाईप	१) रस्ता
ब) बाहेर पडा	२) पाणी
क) आग	३) सुपरवायझर
ड) निसरडा रस्ता	४) अग्निशमन
इ) सुरक्षा लेखापरीक्षण	५) अपघातास कारण

- प्र. २ रा. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. १६
- १) अपघाताची कारणे सांगा.
 - २) आगीचे विस्तृत वर्गीकरण करा.
 - ३) आकृतीसह वेलिंग म्हणजे काय स्पष्ट करा.
- प्र. ३ रा. प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन) १६
- १) तेलाची आग आटोक्यात आणण्यासाठी कोणती काळजी घ्याल.
 - २) वैयक्तीक सुरक्षेसाठी वापरण्यात येणारे आठ वस्तुंची नावे लिहा.
 - ३) इलेक्ट्रिक आगीचे कारणे सांगा.
- प्र. ४ था. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. १६
- १) सुरक्षा प्रतिज्ञा म्हणजे काय? (Safety pledge)
 - २) सुरक्षा योजना म्हणजे काय ? त्याचे फायदे सांगा.
 - ३) अपघाताची व्याख्या लिहा. नॉन रिपोर्टेबल आणि रिपोर्टेबल अपघाताचे वर्णन करा.
- प्र. ५ वा. थोडक्यात उत्तरे द्या. (कोणतेही चार) १६
- १) सुरक्षेबाबत सुपरवायझरचे कार्य.
 - २) LOTO
 - ३) सुरक्षा लेखापरीक्षणाचे प्रकार.
 - ४) फिजीकल हेल्थ हजार्ड.
 - ५) सुरक्षेचे शिक्षण व प्रशिक्षण.
- प्र. ६ वा. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १६
- १) वेगवेगळ्या सुरक्षा प्रकारांचे वर्णन करा. व त्यांचे उत्पादन वाढीमधील महत्त्व सांगा.
 - २) सर्वसाधारण सुरक्षेबाबत वापरण्यात येणारे साईनबोर्डची माहिती लिहा.
 - ३) उत्तम हाऊसकिपिंग सुधारणेसाठी काय कराल.

MAHRASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATION, MUMBAI

YEAR OF EXAMINATION – JANUARY 2013

CERTIFICATE COURSE IN INDUSTRIAL SAFETY MANAGEMENT TRAINING

TIME ALLOWED – 3 HOURS

MARKS – 100

SUBJECT – FIRE PREVENTION (THEORY-II)

Instruction: 1) All questions is compulsory.

2) Q. No. 1 carry- 20 mark.

3) Remaining all question carry equal marks.

Q.1) A] Fill in the blanks. 5

- 1) The main source of oxygen in fire is ----- & it content is ----- %.
- 2) Fire fighting equipment are in ----- colour.
- 3) Due to safety precaution ----- take place in production.
- 4) In 'A' class fire ----- extinguisher may be used.
- 5) Wearing safety shoe is safety for -----.

B] State True or False. 5

- 1) Accident & incidents are same in safety concern.
- 2) Fire fighting 'B' class cylinder is in black colour.
- 3) 230 Volts supply is safe voltage for human shock.
- 4) Nitrogen in air is also fire supporting agent.
- 5) Workmen compensation Act 1923 is benefited for worker.

C] State long form of following. 5

- 1) OSHA
- 2) O₂
- 3) PPE
- 4) SIC
- 5) NIR

D] Match the following. 5

a) ISO 9000	1) Hot body
b) Light measuring	2) Aluminium
c) Class 'A' fire	3) Natural fibres
d) Class 'D' fire	4) Photometer
e) Radiation	5) Services for customer

- Q.2) Attempt any two. 16
- 1) Principal of good lightning.
 - 2) Describe major industrial accident occurred in india & mention rule & guidelines ignored with regard to safety.
 - 3) What are the safety measures in industry.
- Q.3) Explain any two. 16
- 1) Explain briefly workmen compensation act.
 - 2) Explain briefly types of industrial accident & their cause.
 - 3) Define industrial hazards & it's types.
- Q.4) Attempt any two. 16
- 1) State precaution against dangerous fumes & gases etc.
 - 2) Describe general guideline for ladder set up & use.
 - 3) State origin & main objective of ESIC.
- Q.5) Write short note on (any four) 16
- 1) Silencers
 - 2) Noise isolation
 - 3) Thermal limit of comfort
 - 4) Salvage master's log
 - 5) Fire tringle
- Q.6) Attempt any two. 16
- 1) Define noise pollution? Discuss continues & impulse noise.
 - 2) Explain objective of ventilation.
 - 3) What are the common cause of fire in engineering industri?

सर्टिफिकेट कोर्स इन इन्डस्ट्रीअल सेफ्टी मॅनेजमेंट ट्रेनिंग

वेळ - ३ तास

गुण - १००

विषय - फायर प्रेव्हेंशन (थेअरी - २)

सूचना - १) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक.

२) प्र.क्र. १ - २० मार्क.

३) इतर सर्व प्रश्नांना समान गुण.

प्र.१ला.अ) रिकाम्या जागा भरा.

५

- १) सर्वसाधारण आगीला ----- मधुन ऑक्सिजन चा पुरवठा होतो. व त्यामध्ये त्यांचे ----- % प्रमाण असते.
- २) अग्निशमन उपकरणे ----- रंगाची असतात.
- ३) सुरक्षा सावधगिरीमुळे उत्पादनामध्ये ----- होते.
- ४) A वर्ग आग ----- अग्निशमन उपकरणांनी विझवता येऊ शकते.
- ५) सुरक्षित बुट वापरणे ही ----- साठीची सुरक्षा आहे.

ब) चुक किंवा बरोबर लिहा.

५

- १) सुरक्षेसंबंधी अपघात व घटना या सारख्याच गोष्टी आहे.
- २) B वर्ग अग्निशमन उपकरण काळ्या रंगाचे असते.
- ३) २३० व्होल्ट दाबाला माणसांना बसणारा इलेक्ट्रिक शॉक हा जिविताला सुरक्षीत असतो.
- ४) हवेतील नायट्रोजन वायू आगीला पूरक असतो.
- ५) वर्कमॅन कपॅनसेशन ॲक्ट - १९२३ हा कामगारांच्या फायद्यासाठी आहे.

क) पूर्ण रुप लिहा.

५

- 1) OSHA
- 2) O₂
- 3) PPE
- 4) SIC
- 5) NIR

ड) जोडया जुळवा.

५

अ) ISO ९०००	१) तप्त वस्तु
ब) प्रकाशाचे मोजमाप	२) ॲल्युमिनियम
क) A वर्ग आग	३) नैसर्गिक धागे
ड) D वर्ग आग	४) फोटोमिटर
इ) उत्सर्जन	५) ग्राहकांना सेवा देणे

- प्र. २ रा. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. १६
- १) उत्कृष्ट प्रकाशयोजनेचे तत्व.
 - २) भारतातील सर्वात भयानक औदयोगिक अपघाताचे वर्णन करा? त्यामध्ये कोणती सुरक्षाविषयक काळजी घेतली गेलेली नाही.
 - ३) औदयोगिक सुरक्षा म्हणजे काय ?
- प्र. ३ रा. खालील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. १६
- १) वर्कमॅन कॉपेसेशन ॲक्ट चे विस्तृत वर्णन करा.
 - २) औदयोगिक अपघाताचे विस्तृत वर्णन करून त्यांची कारणे सांगा.
 - ३) इंडस्ट्रीयल हजार्ड स्पष्ट करून त्यांचे प्रकार सांगा.
- प्र. ४ था. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. १६
- १) विषारी वाफा आणि वायु पासून सुरक्षा कशी घ्याल.
 - २) शिडी तयार करणे साठी व वापरण्यासाठी सर्वसाधारण माहिती लिहा.
 - ३) ESIC चे मुळ उद्देश व तत्व लिहा.
- प्र. ५ वा. थोडक्यात उत्तरे द्या (कोणतेही चार) १६
- १) सायलेंसर
 - २) नॉइस आयसोलेशन
 - ३) आरामदाई गरमपणाची मर्यादा
 - ४) सालवेज मास्टर लॉग
 - ५) आगीचा त्रिकोण
- प्र. ६ वा. खालील दोन प्रश्नांची विस्तृत वर्णन करा. १६
- १) ध्वनीप्रदुषण व्याख्या लिहा.(continues) सतत आणि (impulse) आवेगपूर्ण प्रदुषण स्पष्ट करा.
 - २) व्हॅटीलेशन चे मुख्य तत्वाचे वर्णन करा.
 - ३) यांत्रिक कारखान्यातील आगीची सर्वसाधारण कारणे सांगा.

SR.NO. 41112321

MAHRASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATION, MUMBAI

YEAR OF EXAMINATION – JANUARY 2013

CERTIFICATE COURSE IN INDUSTRIAL SAFETY MANAGEMENT TRAINING

TIME ALLOWED – 3 HOURS

MARKS – 100

SUBJECT – SECURITY FUNCTION (PR-I)

Q. 1)	Write down procedure for reporting the accident.	20
Q.2)	Demonstrate a rescuer operation in fire with wearing breathing apparatus within five minuit & transport 15 kg load for 30 meter with mask.(Actual fire is not necessary)	60
Q.3)	Oral.	20

मराठी भाषांतर

क्रमांक - ४१११२३२१

सर्टिफिकेट कोर्स इन इन्डस्ट्रीअल सेफ्टी मॅनेजमेंट ट्रेनिंग

वेळ - ३ तास

गुण - १००

विषय - सेक्युरीटी फंक्शन (प्रात्याक्षिक - १)

प्र. १ ला.	अपघात व तेथील परीस्थितीच्या अहवालाबाबत रिपोर्टिंग करणेची पध्दत लिहा.	२०
प्र. २ रा.	आगीत सापडलेल्या व्यक्तीला वाचवण्यासाठी ब्रिदींग युनिट अंगावर घालून पाच मिनिटामध्ये १५ कीलीचे वजन ३० मीटर अंतरापर्यंत वाहुन जिवनसंरक्षक कृती करून दाखवा. (प्रत्यक्ष आगीची गरज नाही)	६०
प्र. ३ रा.	तोंडी परिक्षा.	२०

MAHRASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATION, MUMBAI

YEAR OF EXAMINATION – JANUARY 2013

CERTIFICATE COURSE IN INDUSTRIAL SAFETY MANAGEMENT TRAINING

TIME ALLOWED – 3 HOURS

MARKS – 100

SUBJECT – FIRE PREVENTION (PR -II)

Q.1)	State different types of ladder's ? Which point you consider before its uses.	20
Q.2)	Wear safety – helmet, shoes, gloves, goggles, fire proof jacket & extinguish the oil fire.	60
Q.3)	Oral.	20

मराठी भाषांतर

क्रमांक - ४१११२३२२

सर्टिफिकेट कोर्स इन इन्डस्ट्रीअल सेफ्टी मॅनेजमेंट ट्रेनिंग

वेळ - ३ तास

गुण - १००

विषय -फायर प्रेव्हेंशन (प्रात्याक्षिक - २)

प्र. १)	शिडीचे वेगवेगळे प्रकार सांगा? शिडी वापरावयाच्या पूर्वी कोणकोणते मुद्दे विचारात घ्याल?	२०
प्र. २)	सुरक्षीत हेल्मेट, बुट, चश्मा, मोजे, आग प्रतीबंध जॅकेट अंगावर घालून तयारीत राहा. आणि योग्य त्या नळकांडयाने तेलाची आग विझवा.	६०
प्र. ३)	तोंडी परीक्षा.	२०

